

MEMORANDO DE ENTENDIMENTO ENTRE A AGÊNCIA ESPACIAL BRASILEIRA
E A AGÊNCIA ESPACIAL NACIONAL DA UCRÂNIA SOBRE FUTUROS
PROJETOS ESPACIAIS BILATERAIS

A Agência Espacial Brasileira

e

A Agência Espacial Nacional da Ucrânia
(doravante referidas como "as Partes"),

Recordando o Acordo-Quadro entre o Governo da República Federativa do Brasil e o Governo da Ucrânia sobre a Cooperação nos Usos Pacíficos do Espaço Exterior, de 18 de novembro de 1999, em especial o Artigo 3º, referente às áreas de cooperação que merecem atenção prioritária;

Recordando o Memorando de Entendimento entre a Agência Espacial Brasileira e a Agência Espacial Nacional da Ucrânia sobre a Utilização de Veículos de Lançamento Ucranianos a partir do Centro de Lançamento de Alcântara, de 16 de janeiro de 2002;

Convencidas de que a frutífera relação bilateral deve ser aumentada e reforçada mediante a promoção de iniciativas e empreendimentos mutuamente vantajosos,

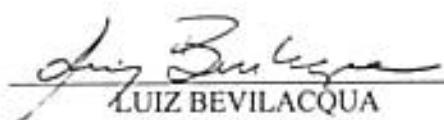
Chegaram ao seguinte entendimento:

1. Ambas as Partes expressam seu compromisso de ampliar ainda mais sua cooperação, através da exploração de novos campos de colaboração e o empenho com vistas ao desenvolvimento conjunto de novos empreendimentos e projetos tecnológicos, tais como os ligados às áreas de propulsão líquida, tanto para satélites quanto para lançadores, sistemas de guiagem e controle, bem como o aprimoramento de veículos de lançamento.
2. Para cada um dos projetos que venham a ser acordados pelas Partes, estas firmarão um instrumento bilateral adequado que regule todos os pontos principais da empreitada conjunta.

3. O presente Memorando de Entendimento entrará em vigor na data de sua assinatura.

4. O presente Memorando de Entendimento poderá ser denunciado por qualquer uma das Partes, cessando sua vigência após a expiração de um prazo de seis meses a partir da data da notificação por escrito da intenção de uma Parte de denunciar o presente Memorando de Entendimento à outra Parte.

Feito em Brasília, em 21 de outubro de 2003, em dois exemplares originais, nos idiomas português, ucraniano e inglês, sendo ambos os textos igualmente autênticos. No caso de qualquer divergência de interpretação, prevalecerá a versão em idioma inglês.

Luiz Bevilacqua
LUIZ BEVILACQUA
PRESIDENTE
AGÊNCIA ESPACIAL BRASILEIRA

OLEKSANDR NEGODA
DIRETOR-GERAL
AGÊNCIA ESPACIAL NACIONAL
DA UCRÂNIA

**МЕМОРАНДУМ ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ
МІЖ БРАЗИЛЬСЬКИМ КОСМІЧНИМ АГЕНТСТВОМ ТА НАЦІОНАЛЬНИМ
КОСМІЧНИМ АГЕНТСТВОМ УКРАЇНИ ЩОДО ПЕРСПЕКТИВНИХ СПІЛЬНИХ
КОСМІЧНИХ ПРОЕКТІВ**

Бразильське космічне агентство та Національне космічне агентство України, далі – Сторони,

базуючись на Рамковій Угоді між Урядом Федеративної Республіки Бразилія та Урядом України про співробітництво в галузі мирного використання космічного простору від 18 листопада 1999 року, зокрема на Статті 3, що вказує на сфері співробітництва, яким приділяється основна увага;

базуючись на Меморандумі про взаєморозуміння між Бразильським космічним агентством та Національним космічним агентством України щодо використання українських ракет-носіїв на пусковому центрі Алкантара від 16 січня 2002 року;

виходячи з переконання про необхідність розвитку та посилення плідних двосторонніх відносин шляхом розвитку взаємовигідних ініціатив та заходів,

погодились про наступне:

1. Сторони висловлюють свою готовність до розширення подальшого співробітництва шляхом віднаходження додаткових напрямів співпраці та участі у спільній розробці технологічних рішень і проектів у сферах створення рідкого палива для супутників та ракет-носіїв, систем керування й контролю та вдосконалення ракет-носіїв.

2. Для кожного з вищепойменованих проектів, щодо якого Сторони вирішили співпрацювати, є необхідним підписання двостороннього документа, що регулюватиме основні питання діяльності спільного підприємства.

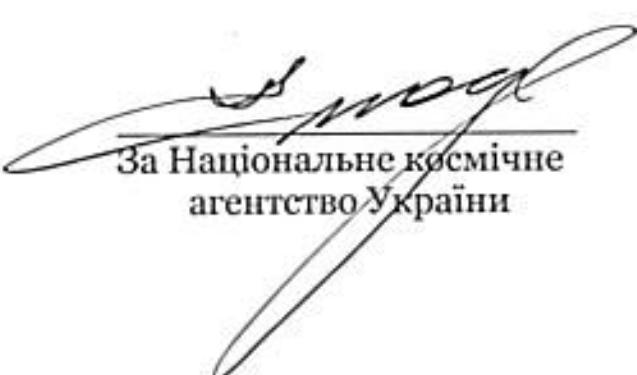
3. Цей Меморандум про взаєморозуміння набуває чинності з моменту його підписання.

4. Дія цього Меморандуму може бути припинена будь-якою з Сторін по закінченню шести місяців після письмового повідомлення іншої Сторони про свій намір припинити його дію.

Учинено в м. Бразиліа, 21 жовтня 2003 року у двох оригінальних примірниках, кожний португальською, українською та англійською мовами, при цьому всі три тексти є автентичними. У разі виникнення розбіжностей щодо тлумачення цього Меморандуму перевагу матиме текст англійською мовою.

За Бразильське космічне
Агентство

За Національне космічне
агентство України

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN THE BRAZILIAN SPACE
AGENCY AND THE NATIONAL SPACE AGENCY OF UKRAINE ON
FUTURE BILATERAL SPACE PROJECTS

The Brazilian Space Agency

and

The National Space Agency of Ukraine
(hereinafter referred to as "the Parties"),

Recalling the Framework Agreement between the Government of the Federative Republic of Brazil and the Government of Ukraine on Cooperation in the Peaceful Uses of Outer Space, of November 18th, 1999, in particular Article 3, related to the areas of cooperation to which priority attention is to be given;

Recalling the Memorandum of Understanding between the Brazilian Space Agency and the National Space Agency of Ukraine on the Utilization of Ukrainian Launch Vehicles at the Alcantara Launch Center, of January 16th, 2002;

Convinced that the fruitful bilateral relationship should be enhanced and strengthened with the promotion of mutually beneficial initiatives and undertakings,

Have reached the following understanding:

1. Both Parties express their commitment to expand further their cooperation, through the exploration of additional fields of collaboration and the engagement in the joint development of new technological endeavours and projects, such as those related to the areas of liquid propulsion both for satellites and launchers, systems of guidance and control and upgrading of launch vehicles.
2. For each one of the projects the Parties decide to agree upon, they shall sign an appropriate bilateral instrument regulating all the main points of the joint enterprise.
3. This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of its signature.

4. This Memorandum of Understanding may be terminated by either Party upon the expiration of a six month term from the date of the written notification of its intentions to terminate this Memorandum of Understanding to the other Party

Done at Brasilia, on October 21st, 2003, in duplicate in the Portuguese, Ukrainian and English languages, all three text being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English version will prevail.

—
LUIZ BEVILACQUA
PRESIDENT
BRAZILIAN SPACE AGENCY

—
OLEKSANDR NEGODA
GENERAL-DIRECTOR
NATIONAL SPACE AGENCY
OF UKRAINE